

Aan : De leden van de gemeenteraad

Van : College van B&W

Datum : 23 november 2023

Onderwerp : Energietoeslag 2023

Geachte leden van de raad,

Inleiding

In 2022 werd iedereen geconfronteerd met sterk gestegen prijzen voor gas en elektra. De Rijksoverheid kwam daarop met de regeling energietoeslag 2022. Deze regeling was bedoeld om de huishoudens met een laag inkomen tegemoet te komen in de extra kosten voor gas en elektra. In de gemeente Bunnik hebben in totaal 356 inwoners/huishoudens de toeslag uitgekeerd gekregen.

De energietoeslag wordt in 2023 wederom uitgekeerd. Hiervoor was een wetswijziging nodig en die wijziging heeft, mede door de val van het kabinet, op zich laten wachten. De wet is op 3 oktober jl. aangenomen door de Eerste Kamer. Gemeenten kunnen nu over gaan tot het uitkeren van de energietoeslag 2023.

Net als vorig jaar gaat het om een eenmalig bedrag van € 1.300 per huishouden, ongeacht samenstelling van het huishouden en/of leeftijd. En evenals vorig jaar is de uitvoering van de regeling belegd bij de Regionale Sociale Dienst (RSD), die de uitvoering verzorgt voor Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist (ZOU-gemeenten).

Inhoud

De doelgroep van de energietoeslag is niet vastgelegd in de wet. We hebben als college de doelgroep vastgesteld. Daartoe hebben we een drietal besluiten genomen:

- 1) Huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum behoren tot de doelgroep;
- 2) Er wordt geen vermogenstoets uitgevoerd;
- 3) Huishoudens die een schuldentraject doorlopen behoren ook tot de doelgroep, ongeacht het inkomen.

Argumentatie

Huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum behoren tot de doelgroep.

Dit besluit kent twee argumenten:

- Het budget dat het Rijk beschikbaar stelt om de energietoeslag uit te keren, is gebaseerd op het aantal huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Stel dat de energietoeslag uitgekeerd zou worden aan huishoudens tot 130% van het sociaal minimum, dan zou dit tot aanvullende lasten leiden ter hoogte van circa € 113.000.
- De genoemde 120% wordt breed in den lande gehanteerd, in ieder geval in ZOU-verband. Met de keuze voor 120% ontstaat er uniformiteit in de uitvoering van de regeling.

Er wordt geen vermogenstoets uitgevoerd:

Dit besluit kent drie argumenten:

- Een vermogenstoets zal per aanvraag getoetst moeten worden. Dit leidt tot hogere uitvoeringskosten. Daarbij is het aannemelijk dat de extra uitvoeringskosten hoger zijn het bedrag dat wordt uitgespaard qua uitkeringen. Het aantal huishoudens met een inkomen onder de 120% van het sociaal minimum én met vermogen is naar verwachting zeer klein.

- Het Rijk heeft bij het bepalen van het budget geen rekening gehouden met een vermogenstoets. De gemeente Bunnik loopt geen financieel risico door het niet uitvoeren van een vermogenstoets.
- Veel gemeenten hanteren geen vermogenstoets, waaronder de ZOU-gemeenten.

Huishoudens die een schuldentraject doorlopen behoren ook tot de doelgroep, ongeacht het inkomen.
Dit besluit kent twee argumenten:

- De energietoeslag heeft als doel om huishoudens die de gestegen energierekening niet/nauwelijks kunnen betalen, tegemoet te komen. Huishoudens die in een schuldentraject zitten hebben nagenoeg geen financiële ruimte om deze extra kosten op te vangen. Ook als het inkomen (ver) boven de 120% van het sociaal minimum ligt. Dit omdat het inkomen grotendeels naar de schuldeisers gaat.
- In ZOU-verband is er uniformiteit in de uitvoering, aangezien de andere vier gemeenten dezelfde beslissing hebben genomen.

Kosten, baten en dekking

Dekking is gevonden in het noodfonds. Het lokale noodfonds is er om mensen tegemoet te komen wanneer zij tussen wal en schip vallen van regelingen vallen. De mensen met een inkomen boven de 120% van het sociaal minimum, maar in een schuldentraject, zijn daar een voorbeeld van. Vanuit de systeemwereld gezien zouden zij geen tegemoetkoming ontvangen. Vanuit hun leefwereld gezien hebben zij de tegemoetkoming hard nodig. Wanneer de extra lasten van € 9.100 uit het noodfonds worden gedekt, blijft er nog € 9.900 over om tot het einde van 2023 inwoners tegemoet te komen die onbedoeld buiten regelgeving vallen en daardoor in de knel komen.

Uitvoering

De uitvoering is tweeledig:

- 1) Automatische toekenningen bij inwoners/huishoudens bij wie het inkomen niet gewijzigd is. Denk hierbij aan mensen die zowel in 2022 als 2023 gebruik maken van de bijstand. Deze groep is al bij de RSD bekend. De RSD zal aan hen de energietoeslag uitkeren zonder dat er een aanvraag gedaan hoeft te worden. Op die manier is sprake van zowel een dienstverlenende houding (inwoners hoeven niet actief een aanvraag in te dienen) als een efficiënte uitvoering. Dit proces krijgt prioriteit, met als doel om alle automatische toekenningen uitbetaald te hebben op 1 december.
- 2) De inwoners/huishoudens die geen ambtshalve toekenning krijgen, zullen actief een aanvraag moeten indienen. Dit kan via de website van de RSD. De RSD handelt de binnengekomen aanvragen af binnen de wettelijke termijn van 8 weken. Aanvragen over 2023 kunnen ingediend worden vanaf 15 december tot uiterlijk 30-06-2024.

Communicatie

Als gevolg van bovenstaande is ook de communicatie tweeledig.

- 1) De inwoners/huishoudens die een automatische toekenning krijgen, ontvangen een beschikking. Zij hoeven verder niets te doen.
- 2) Via onze eigen website verwijzen we naar de website van de RSD, waar het aanvraagformulier te vinden is.
- 3) Er wordt een communicatieplan gemaakt waarmee de energietoeslag, energievergoeding en het noodfonds onder de aandacht van inwoners wordt gebracht. Dit plan richt zich op de inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. De doelgroep met een inkomen tussen de 120% en 130% worden op deze manier op zowel de energievergoeding als het noodfonds gewezen.